

HET WELSUMER EI HOORT ER GEWOON BIJ

Door Marcel Eissens (NL)

De Welsumer heeft zijn naam te danken aan het Overijsselse plaatsje Welsum en is in eerste instantie bekend geworden om de productie van grote eieren met een donkerbruine schaal met spikkels. Deze leverden op de Eiermarkten meer geld op dan witte eieren. Het blijkt echter dat we tegenwoordig de mooie donkerbruine schaal kleur met spikkels aan het verliezen zijn.

Een groot deel van de Welsumereieren is namelijk niet meer wat het was, ze zijn te klein en te bleek van kleur. De reden hiervoor is dat de Nederlandse fokkers vooral bezig zijn met het selecteren op de schoonheid van de dieren, voor hen moet de Welsumer vooral aan de standaard voldoen en hoge ogen op een show gooien. De eiproduktie is van veel minder belang, men heeft alleen in het broedseizoen eieren nodig.

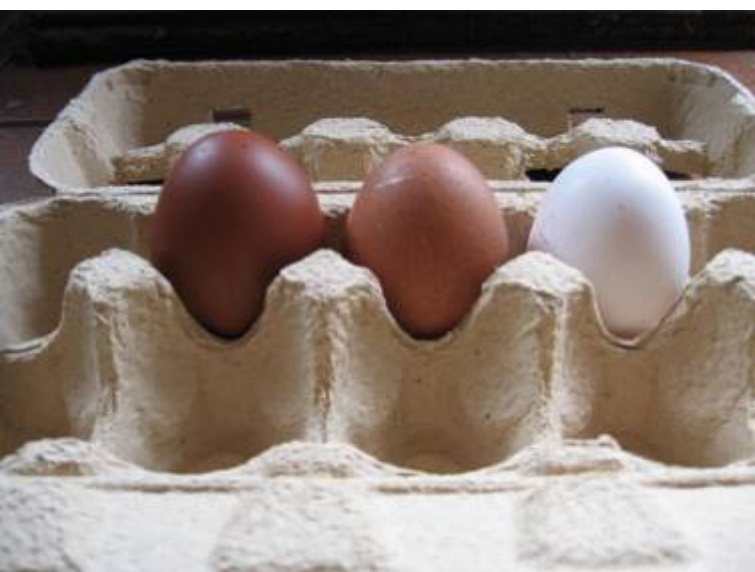
Ik ben van mening dat als wij de goede productie van grote donkerbruine eieren met spikkels bij onze Welsumers aan het verliezen zijn, wij ook de echte Welsumer verliezen. Dit is toch echt een raskenmerk. In dit artikel vertel ik iets over de oorsprong van mijn huidige Welsumerfokkerij; een hobbyfokkerij die is ontstaan uit de gedachte om de unieke eigenschappen van het relatief oude Nederlandse ras de Welsumer te bewaren voor de toekomst. Men maakt zich dus tegenwoordig niet

meer druk om de productie en de schaalkleur bij de Welsumer zoals ruim 80 jaar geleden wel het geval was. Toen vond er namelijk een felle strijd plaats in Welsum. Doordat uitsluitend de grootste en de donkerste eieren voor het broeden werden gebruikt, werd er onbewust stelselmatig van de slechtste leggers gefokt.

Pluimveehouder Schokkenkamp probeerde in zijn legbedrijf de productie op te voeren door Leghorns in te kruisen, terwijl zijn concurrent Beumer het ras wilde verbeteren door middel van de in die tijd verfoeide 'inteelt'. De hennen van Beumer produceerden minder, maar wel eieren die groot en donkerbruin van kleur waren. Niet alleen de beide mannen hadden een behoorlijke ruzie over de juiste wijze van het opvoeren van de productie, de verhoudingen in en rond het dorp werden er ook niet beter op.

Feit was dat de Welsumer uiteindelijk in de maanden van hoge eierprijzen te weinig eieren produceerde, waardoor ze zich uiteindelijk niet als bedrijfshoer heeft kunnen handhaven.

Van links naar rechts: Nut Welsumer ei, Show Welsumer ei, Witte Leghorn ei.

In de jaren 20 van de vorige eeuw zijn er diverse malen Welsumereieren van Nederland naar Engeland geëxporteerd. De Engelse Welsumerfokkers zijn wel altijd oog blijven houden voor de productie van grote donkerbruine eieren. Daardoor ontstond bij mij het idee om broedeieren te importeren vanuit Engeland om de schaalkleur, eigrootte en productie van de Nederlandse Welsumers te verbeteren.

De Engelse Welsumer ziet er, in tegenstelling tot de Duitse Welsumer, qua kleur (roodpatrijs, een unieke kleur

die alleen voorbehouden is aan de Welsumer) en type precies hetzelfde uit als de Nederlandse Welsumer. De Engelse standaardbeschrijving is ook exact hetzelfde als de Nederlandse.

Er zijn daar ook duidelijk twee stromingen van Welsumerfokkers: fokkers die Welsumers houden voor de tentoonstellingen en zij die Welsumers fokken met een goede productie van donkerbruine eieren. De Engelsen spreken zelf over show-Welsumers en nut-Welsumers. Beide fokkers kan men aantreffen op de diverse landelijke tentoonstellingen, omdat men tijdens deze shows ook kan deelnemen aan eierkeuringen. Er is door de Engelse Welsumerclub zelfs een Ei-standaard voor het Welsumer ei gemaakt waarin exact beschreven staat aan welke eigenschappen het Welsumer ei moet voldoen.

Op de jubileumshow van de Welsumerclub in 2009 zijn de eerste contacten gelegd met de Engelse fokkers. De secretaris van de Engelse Welsumerclub, Dhr. Johnson en websitebeheerder Dhr. Hart hadden deze show, die gehouden werd in Welsum, namelijk bezocht. (Zie ook ons februarinummer van 2010)

Rechts: Geoffrey Johnson en Michael Hart in Welsum.

In de zomer van 2010 heb ik de overtocht naar Engeland gemaakt en kon ik een week logeren in het prachtige Peak District bij Dhr. Hart en zijn vrouw.

Dhr. Hart regelde het contact met 2 fokkers van nut-Welsumers waarvan ik broedeieren zou verkrijgen. Deze 2 fokkers hebben door de jaren heen met hun eieren diverse prijzen gewonnen op een aantal belangrijke tentoonstellingen. Tevens zou ik broedeieren meenemen van zijn eigen Welsumers, want ook Dhr. Hart fokt de Welsumer voor haar mooie eieren.

Rechts: Engelse nut-Welsumers.

Toen ik de fokkers bezocht en hun Welsumer eieren zag schrok ik wel een beetje; deze eieren waren veel groter en bruiner van kleur dan de eieren van mijn eigen dieren en dan de eieren die ter beoordeling ingezonden worden op de clubdagen van de Nederlandse Welsu-merclub. Een aantal eieren heb ik gewo- gen; de meesten wo- gen meer dan 70 gram en sommigen

wogen zelfs meer dan 80 gram! Op onze laatst gehouden clubdag van de Welsumerclub haalden de meeste eieren van de grote Welsumer nauwelijks het minimale gewicht van 60 gram.

Links: Engelse Nut Welsumer eieren.

Verder viel mij op dat deze Engelse nut-Welsumers ietsje groter zijn van lichaamsbouw dan de Nederlandse Welsumers. De kopversierselen zijn voor Nederlandse begrippen echt aan de veel te grote kant.

Onder: Engelse haan nut - Welsumer met grote kam.

Links onder: Engelse nut - Welsumer hennen met weinig pepering.

Tevens heb ik op de hennen niet zo'n fijne pepering kunnen ontdekken als op de Nederlandse dieren. Je ziet ook veel hennen die te weinig of geheel niet gepeperd zijn op de vleugels, waardoor deze bestaan uit geheel rode veren. Ook vertonen de hanen soms wat wit of zelfs helemaal witte pennen in de vleugels. Zowel bij de hanen als bij de hennen viel mij op dat de staartstuurveren ook niet altijd fraai ingeplant staan.

Hieruit blijkt wel dat er aan nut-Welsumers heel andere prioriteiten worden gesteld dan aan de show-Welsumers.

In totaal heb ik 56 eieren meegenomen. Hiervan zijn er 25 uitgekomen. Helaas zijn de eieren van 1 fokker niet uitgekomen. Het warme zomerweer van 2010 en het vervoer hebben hoogstwaarschijnlijk geen gunstige invloed gehad op het broedresultaat.

Omdat het om laatbroed ging (de kuikens werden half augustus geboren) begonnen de hennen eind maart 2011 te leggen. De eieren waren in het begin nog wat klein, maar ze hadden wel de schitterende kleur zoals ik ze in Engeland had gezien.

Boven: Nederlandse Welsumer eieren (l) en Engelse nut-Welsumer eieren (r).

Het is nu 2012 en de tweede generatie Engelse nut-Welsumers bevolken al weer mijn hokken. Ik selecteer de broedeieren streng op vorm, gewicht, schaalkwaliteit en kleur. Omdat veel eieren wel een donkerbruine schaalkleur hebben, maar toch nog vaak de mooie spikkels missen, heb ik dit jaar een Engelse haan gekruist met hennen uit een Nederlandse stam die gespikkelde eieren leggen. In het najaar, als de hennen van deze kruising gaan leggen, kan ik hiervan de eerste resultaten zien.

Rechts: Nederlandse Show haan en hen.

Ik ben er van overtuigd dat het voortbestaan van het ras voor het grootste deel afhangt van deze unieke raseigenschap, de productie van donkerbruine eieren met spikkels. Ondanks dat de Welsumer het in de professionele pluimveesector al lang heeft moeten afleggen tegen hybridenrassen en alleen nog rondscharrelt op het erf van liefhebbers, heeft de Welsumer te duchten van een grote concurrentie van vele tientallen fraaie en nuttige hoenderrassen op tentoonstellingen.

Maar in tegenstelling tot de meeste andere rassen heeft de Welsumer een dubbele uitdaging te bieden:

zij worden bewonderd om hun uitstraling én bijzondere eieren, terwijl bij de meeste andere tentoonstellingsrassen het ei uitsluitend een middel tot voortplanting is.

Deze rassen moeten vertrouwen op hun fysieke eigenschappen om zich populair te maken. Vandaar dat mij er alles aan gelegen is om de kwaliteit van het unieke Welsumer ei te waarborgen voor de toekomst, want bij een Welsumer hoort het karakteristieke ei.

Boven: Engelse nut-Welsumers.

Onder: Nederlandse show-Welsumers.

Interessante websites:

- www.nut-welsumer.nl (Nederlands, Engels en Duits)
- www.utilitypoultry.co.uk
- www.welsumerclub.nl
- www.welsummerclub.org